

21

22

23

24

Dit moet je weten

1945

1957 1959

1960

2002

Verenigde Naties opgericht.

Begin van Europese Unie (EU).

Rechten van het kind.

De meeste mensen krijgen telefoon en tv.

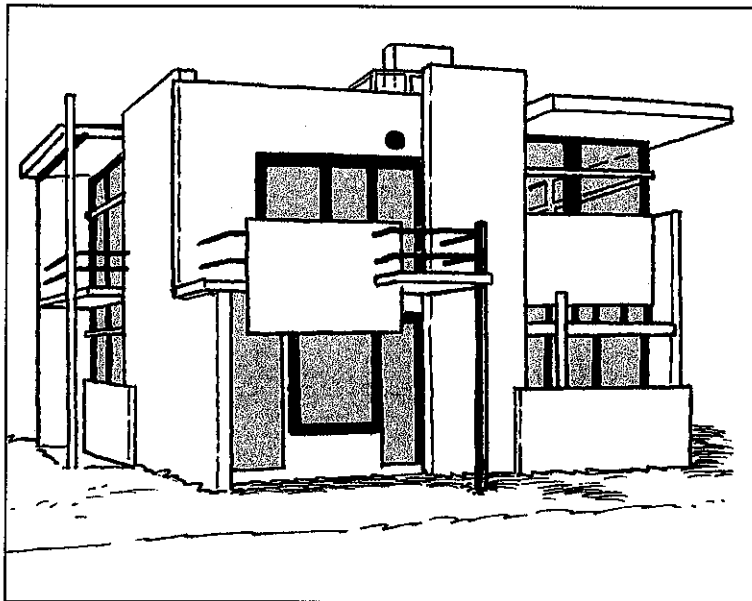
Invoering van de euro.

Tijd van televisie en computer

Kunst in de twintigste eeuw

Rond 1900 schilderden kunstenaars nog wel portretten en landschappen, maar een foto maken was goedkoper. Enkele schilders gingen experimenteren met kleuren en vlakken. Mondriaan bijvoorbeeld liet de minder belangrijke dingen weg. Wat ten slotte overbleef was een schilderij met vlakken, kleuren en lijnen. Hij was één van de eerste kunstenaars die abstracte kunstwerken maakten. Het woord abstract betekent: weglaten. Het onderwerp vonden schilders, zoals Karel Appel, minder belangrijk. Ze probeerden vanuit het gevoel te schilderen. Carel Willink schilderde niet abstract. Zijn schilderijen waren net superscherpe foto's van een droom. Architecten zoals Gerrit Rietveld ontwierpen zakelijke gebouwen met grote betonplaten en weinig kleuren.

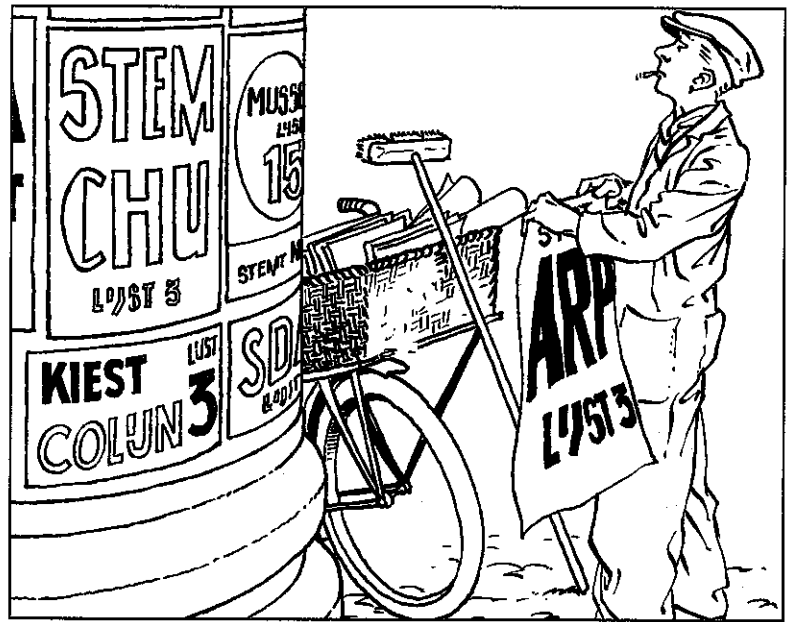
Huis ontworpen door Rietveld.

Techniek verandert het leven

Jules Verne fantaseerde meer dan honderd jaar geleden over de toekomst, bijvoorbeeld over reizen met een raket door de ruimte. In onze tijd zijn veel toekomstdromen van vroeger uitgekomen. Er zijn erg veel uitvindingen gedaan. Door het gebruik van allerlei apparaten hebben mensen veel meer vrije tijd gekregen. Rond 1950 had bijna niemand een (vaste) telefoon. Nu kun je met een mobiele telefoon bellen waar je maar wilt. Met de computer kun je e-mail, muziek, foto's en films ontvangen en versturen. Door de uitvinding in 1947 van de transistor konden allerlei apparaten kleiner worden. In bijna alle moderne elektronische apparaten zitten chips. Het belangrijkste onderdeel van een computer is de processor, dat is een chip met wel 60 miljoen transistors.

Hoe wordt ons land bestuurd?

In een gemeente is de burgemeester de voorzitter van de gemeenteraad. Die raad wordt om de vier jaar gekozen door de volwassen inwoners van de gemeente. De partijen die gewonnen hebben, wijzen meestal de wethouders aan. Deze moeten samen met de burgemeester de plannen van de gemeenteraad uitvoeren, maar komen zelf meestal ook met veel plannen. De plannen worden samen met de ambtenaren gemaakt. Uiteindelijk beslist altijd de gemeenteraad over al die plannen en controleert of de wethouders de plannen goed uitgevoerd hebben. Op landelijk niveau beslist het gekozen parlement, de Eerste en de Tweede Kamer, wat de ministers moeten of mogen doen. We noemen dat een democratie. Dat betekent: het volk is de baas. Ook na de verkiezingen kunnen mensen, bijvoorbeeld door een demonstratie, laten zien of ze het ergens mee eens of oneens zijn.

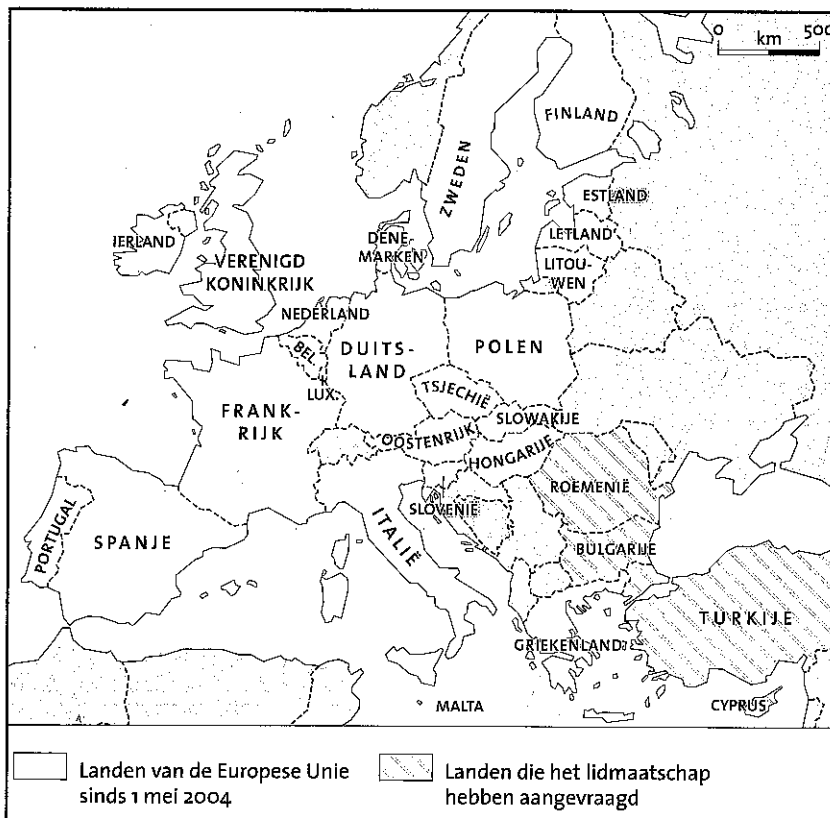

Minstens één keer in de vier jaar zijn er in Nederland verkiezingen.

Nederland en de wereld

In Nederland gaan kinderen naar school en is kinderarbeid verboden. Maar dat is niet op de hele wereld het geval. In 1945 werden bijna alle landen lid van de Verenigde Naties (VN). De VN werd opgericht om ervoor te zorgen dat er vrede is en dat mensen voldoende te eten hebben. De VN heeft ook een lijst opgesteld met punten waar elk kind recht op heeft. Unicef houdt zich hiermee bezig. De Veiligheidsraad, een andere afdeling van de VN, probeert te zorgen voor de vrede op de wereld. Als er ergens oorlog is, wordt er soms een vredesleger door de VN gestuurd. Dit leger, de blauwhelmen, probeert de ruziemakers te stoppen en helpt zoveel mogelijk de gewone burgers. In 1957 richtten zes landen de Europese Unie (EU) op. Deze EU probeert door samenwerking problemen op te lossen waar alle landen last van hebben. De grenzen tussen de EU-landen zijn nu open en met de euro kan in de meeste landen betaald worden.

De landen van de Europese Unie en de landen die het lidmaatschap hebben aangevraagd in 2004.

Landen van de Europese Unie sinds 1 mei 2004
Landen die het lidmaatschap hebben aangevraagd